

24. apríl 2015
Tilv.: 1503074

Nefndasvið Alþingis
nefndasvid@althingi.is
Austurstræti 8 – 10
150 Reykjavík

Efni: Umsögn um breytingartillögur vegna 561. máls - frumvarp til laga um breytingu á lögum um vexti og verðtryggingu o.fl.

Með tölvupósti dags. 17. apríl sl. óskaði efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis eftir umsögn Seðlabanka Íslands um breytingartillögur sem lagðar voru fyrir umsagnaraðila frumvarpsins á fundi með nefndinni 17. apríl.

Líkt og kom fram á nefndum fundi leggur Seðlabankinn til að hugtakanotkun fyrirbyggjandi frumvarps verði breytt varðandi þann samnefnara sem ætlað er að ná utan um allar mögulegar tegundir lána sem tengjast erlendum gjaldmiðlum á einn eða annan hátt. Leggur bankinn til að notað verði hugtakið **lán tengd erlendum gjaldmiðlum** í stað hugtaksins **erlend lán**. Ástæðan fyrir þessu er tvíþætt. Í fyrsta lagi hefur hugtakið erlend lán verið talið taka til lána sem veitt eru af erlendum aðilum og því varhugavert að ætla því hugtaki aðra og nýja merkingu. Þá er það mat Seðlabankans að hugtakið lán tengd erlendum gjaldmiðlum sé nægilega rúmt til að ná utan um allar þær tegundir lána sem um hefur verið deilt fyrir dómstólum undanfarin ár.

Þannig telur Seðlabankinn að undir hugtakið falli:

- lán þar sem skuldbinding er tilgreind í íslenskum krónum bundið við gengi erlendra gjaldmiðla
- lán þar sem skuldbinding er tilgreind sem jafnvirði fjárhæða í íslenskum krónum og skiptist eftir ákveðnum hlutföllum í tvær eða fleiri erlendar myntir
- lán þar sem skuldbinding er tilgreind í erlendum gjaldmiðlum

Þá er þetta jafnframt sama hugtak og notast er við í 13. gr. laga um Seðlabanka Íslands varðandi gjaldeyrisjöfnuð.

Það er jafnframt mat Seðlabankans að þessi breytta hugtakanotkun sé jafnframt samrýmanlegri fasteignaveðlánatilskipuninni nr. 2014/17 sem nú er unnið að því að innleiða í íslenskan rétt.

Mikilvægt er að hugtakanotkun sé nægilega skýr til þess að ekki komi til túlkunarvandi síðar með tilheyrandi óvissu og jafnvel dómsmálum til að skilgreina inntak hugtaksins.

Breytingatillaga

Hér að neðan verður eingöngu fjallað um þau ákvæði tillögunnar sem Seðlabankinn hefur athugasemdir við.

7. gr. frumvarpsins:

Lagt er til í 7. gr. frumvarpsins að í 5. gr. laga um neytendalán verði bætt við svohljóðandi skilgreiningu:

Á eftir j-lið 1. mgr. 5. gr. kemur nýr staflíður sem orðast svo:
Lánssamningur í erlendum gjaldmiðlum: Lánssamningur þar sem:

- lán er í öðrum gjaldmiðli en þeim sem lántaki fær tekjur eða á eignir sem lánið ber að endurgreiða í, eða
- lán er í öðrum gjaldmiðli en í aðildarríki sem lántaki er búsettur í.

Seðlabankinn telur að í stað „*lánssamningur í erlendum gjaldmiðlum*“ sé æskilegra að nota hugtakið „*lán tengd erlendum gjaldmiðlum*“ þar sem hugtakið nær með skýrari hætti utan um allar þær tegundir lána sem um hefur verið deilt um fyrir dómstólum undanfarin ár. Seðlabankinn leggur því til að ákvæðinu sé breitt á eftirfarandi hátt sbr. feitletrun:

Á eftir j-lið 1. mgr. 5. gr. kemur nýr staflíður sem orðast svo: *Lán tengd erlendum gjaldmiðlum:*
Lánssamningur þar sem:

- **lán er tilgreint í eða bundið** öðrum gjaldmiðli en þeim sem lántaki fær tekjur eða á eignir sem lánið ber að endurgreiða í, eða
- **lán er tilgreint í eða bundið** öðrum gjaldmiðli en í aðildarríki sem lántaki er búsettur í.

•

Seðlabankinn vill einnig benda á að óbreyttu er óljóst hvaða þýðingu skilgreiningin í heild sinni eigi að hafa þar sem hvergi í lögum um neytendalán er stuðst við þessa skilgreiningu heldur er gert ráð fyrir því að í 8. og 10. gr. frumvarpsins, sem ætlað er að breyta 10. og 30. gr. laga um neytendalán verði fjallað um *lán tengd erlendum gjaldmiðlum*. Misræmi í skilgreiningu sbr. 7. gr. frumvarpsins og hugtakanotkun sbr. 8. og 10. gr. frumvarpsins er til þess fallið að valda misskilningi og óvissu.

8. gr. frumvarpsins:

Seðlabankinn telur að vísa eigi í með einhverjum hætti í líftíma fyrir alla liðin (i)-(iii) t.d. efst í greinina og í stað „*Óheimilt er að veita slík lán nema*“ komi „*Óheimilt er að veita slík lán nema sýnt sé að út út*

lánstímann að: “ Ef þessi breyting er gerð má taka út „á lánstímanum“ í lið (iii).

Seðlabankinn hefur ekki aðrar athugasemdir við orðalag ákvæðisins verði skilgreiningu 7. gr. frumvarpsins breytt samkvæmt því sem áður segir. Seðlabankinn áréttar þó umsögn sína frá 24. mars sl. um mikilvægi þess að skilgreint verði hvað felist í verulegum gengisbreytingum og/eða verulegum hækkunum á vöxtum.

Jafnframt er rétt að taka fram að þrátt fyrir að fjárhagslegar tryggingar sem nefndar eru í lið iii. falli almennt undir það að vera flóknir fjármálagerningar þá geta neytendur átt viðskipti með slíka gerninga, þar á meðal afleiðusamninga, hafi ákvæðum laga nr. 108/2007 um verðbréfasviðskipti verið fylgt sbr. einnig reglugerð nr. 995/2007 um fjárfestavernd og viðskiptahætti fjármálafyrirtækja. Skylda fjármálafyrirtækja sbr. 16. gr. nefndra laga er að meta þekkingu viðskiptavinar og hæfi með það í huga að komast að niðurstöðu hvort að viðkomandi viðskipti séu viðeigandi fyrir viðskiptavinin. Ef fjármálafyrirtækið telur viðskiptin ekki vera við hæfi á að ráða viðkomandi frá viðskiptunum (viðvörun). Viðskipti með flókna fjármálagerninga til almennra fjárfesta (neytenda) snýst því aðallega um upplýsingagjöf. Almennt séð ættu fjármálafyrirtæki að ráða neytenda frá slíkum viðskiptum þar sem þau eru vart við þeirra hæfi en það er ekki fortakslaust bann í lögum að slík viðskipti nái fram að ganga ef verið farið að ákvæðum um þarfagreiningu og upplýsingagjöf.

Virðingarfyllst,
SEÐLABANKI ÍSLANDS

Már Guðmundsson
seðlabankastjóri

Sigríður Benediktsdóttir
framkvæmdastjóri